

Provinciale Staten van Noord-Holland

Haarlem, 12 november 2018

Onderwerp: Programma Natuurontwikkeling 2019-2023

Kenmerk: 1098362/1126395

Bijlagen:

- Programma Natuurontwikkeling 2019-2023
- Nota van Beantwoording Natuurbeheerplan 2019

1. Inleiding

Dit is het eerste Programma Natuurontwikkeling: een nieuw uitvoeringsprogramma onder de provinciale Omgevingsvisie. In dit programma beschrijven we welke fysieke projecten wij uitvoeren om de biodiversiteit in Noord-Holland te vergroten en onze natuur- en cultuurlandschappen beleefbaar te maken voor bewoners en bezoekers van onze provincie. Dit doen wij om een aantal redenen. Allereerst vanwege de *intrinsieke waarde* van natuur. Elk levend wezen heeft een unieke waarde die bescherming verdient. Het belang van biologische diversiteit is onder andere vastgelegd in het [verdrag van Rio de Janeiro](#) uit 1992, dat door liefst 195 landen is ondertekend. Datzelfde verdrag kijkt biodiversiteit echter ook vanuit een andere invalshoek: die van haar *gebruikswaarde* voor de mens. De natuur biedt ons grondstoffen, voedsel en economische productiviteit. Drinkwaterzuivering in de duinen, duurzame bosbouw en het afvangen van CO₂ door bladgroen zijn hiervan aansprekende voorbeelden. Ook zorgen natuur en landschap voor een plezierige woon- en werkomgeving, hetgeen bijdraagt aan een gunstig economisch vestigingsklimaat. Ten slotte hebben natuur en landschap *belevingswaarde*: mensen vinden er ruimte voor rust en ontspanning, zijn gezonder en herstellen sneller na ziekte als ze regelmatig in een groene omgeving vertoeven.

Het Programma Natuurontwikkeling (PNO) bundelt de oude planfiguren Natuurbeheerplan en Provinciaal Meerjarenprogramma Groen. Bovendien bevat dit PNO een actualisatie van het 'groene grondbeleid'. Met het PNO brengen wij de grote samenhang tussen verwerving, inrichting en beheer van natuur beter tot uitdrukking, en geven we een samenhangend overzicht van de instrumenten die wij hiervoor inzetten. Het PNO wordt jaarlijks geactualiseerd en ter besluitvorming aan uw Staten voorgelegd.

In artikel 1.3 van de Uitvoeringsregeling Natuur- en Landschapsbeheer Noord-Holland 2016-2021 (SVNL) staat dat uw Staten een Natuurbeheerplan vaststellen. Dat gebeurt, met ingang van dit jaar, eveneens via dit PNO. De kaarten 'beheertypenkaart', 'ambitiekaart' en 'vaarlandtoeslagkaart' (zie

inhoudsopgave van het PNO) vormen tezamen het Natuurbeheerplan in de zin van artikel 1.3 SVNL. Wanneer de tekst van dit Programma Natuurontwikkeling over 'Natuurbeheerplan' spreekt, wordt bedoeld op deze kaarten.

2. Inhoudelijke accenten

In deze paragraaf lichten wij toe hoe het PNO is opgebouwd en wat de belangrijkste wijzigingen zijn ten opzichte van vorig jaar.

In hoofdstuk 2 worden de investeringen in onze groenstructuur toegelicht. De nadruk ligt hier op de verwerving en inrichting van het NNN en de investeringen in bestaande natuurgebieden, zoals de Natura 2000-gebieden. Dit hoofdstuk bevat veel van het beleid uit het Provinciaal Meerjarenprogramma Groen van vorig jaar, en ook beleid uit de Agenda Groen 2013. Belangrijke accenten in dit hoofdstuk zijn:

- een beschrijving van het Europees, Rijks- en provinciaal beleid voor biodiversiteit. Dit beleid is niet nieuw, maar wordt in dit hoofdstuk op een rij gezet, zodat de samenhang duidelijk blijkt;
- een toelichting op onze inspanningen om de biodiversiteit in Noord-Holland te monitoren. Wij hebben de laatste jaren onze inspanningen op dit punt geïntensiveerd, omdat wij dit passend vinden bij onze kerntaak om het natuurbeleid vorm te geven;
- ons beleid voor Natura 2000 en Natuurnetwerk Nederland (NNN), inclusief een rapportage over onze doelstelling om jaarlijks tenminste 250 hectare nieuw NNN te realiseren. In dit hoofdstuk wordt ook ingegaan op onze acties om de realisatie te versnellen, onder andere door een optimalisatie van het NNN in 2019;
- de aankondiging van nieuw beleid voor actieve soortenbescherming. Dit is een verplichting die voortvloeit uit de Wet natuurbescherming;
- een beschrijving van ons beleid voor de Nationale Parken. Ook dit beleid wordt ongewijzigd voortgezet. Er zijn in Nederland initiatieven om 'Nationale Parken van wereldklasse' te vormen; in Noord-Holland bij de duinen (van Zuid-Kennemerland), de Wadden en de Heuvelrug in het Gooi. Ten aanzien van deze initiatieven zullen wij gebruik maken van onze bevoegdheid om nieuwe Nationale Parken bij de minister voor aanwijzing voor te dragen wanneer hiervoor draagvlak bij alle betrokken partijen bestaat, de meerwaarde hiervan overtuigend is aangetoond en er sprake is van duurzame financiering;
- ons beleid voor recreatieve routenetwerken voor wandelen en fietsen. In dit beleid zijn nu geen nieuwe accenten aangebracht.

In hoofdstuk 3 staat ons nieuwe groene grondbeleid, ter vervanging van het Beleidskader Groen grondbeleid (vastgesteld door uw Staten in december 2013) en de Uitvoeringsregels groen grondbeleid (vastgesteld door ons college in mei 2014). Belangrijke accenten in dit hoofdstuk zijn:

- de kaders voor verwerving van gronden ten behoeve van het NNN, inclusief een overzicht van de instrumenten die ons ter beschikking staan. Nieuwe accenten hierbij zijn:
 - een verkenning naar de mogelijkheden van de Wet voorkeursrecht gemeenten ten behoeve van NNN-percelen;
 - de beëindiging van provinciale grondbanken, omdat uit een evaluatie is gebleken dat deze te weinig meerwaarde hebben;

- een verkenning naar een subsidieregeling voor functieverandering voor gronden in particulier eigendom die geen agrarische functie hebben (voor gronden die wél een agrarische functie hebben is de SKNL-regeling reeds beschikbaar);
- een verkenning naar een uitvoeringsregeling voor wijziging of beëindiging van pachtovereenkomsten tussen terreinbeherende organisaties en agrarische pachters, waarin geen passende afspraken zijn gemaakt om het beoogde natuurdoel te realiseren;
- de kaders voor verkoop van provinciale gronden en voor het duurzaam en natuurvriendelijk beheer van deze gronden, zowel zolang ze in ons eigendom zijn als na verkoop. Wij zullen ook een verkenning starten in welke gevallen wij natuurgronden niet willen verkopen, maar zelf in beheer willen houden.

In hoofdstuk 4 staat ons beleid voor natuur-, landschaps- en recreatiebeheer. Dit hoofdstuk bevat veel van het beleid uit het Natuurbeheerplan van vorig jaar, en ook beleid uit de Agenda Groen 2013. Belangrijke accenten in dit hoofdstuk zijn:

- een beschrijving van onze visie op natuur-, landschaps- en recreatiebeheer en het Subsidiestelsel Natuur en Landschap (SNL), op basis waarvan wij subsidie beschikbaar stellen voor het natuur- en landschapsbeheer. Voor het recreatiebeheer doen wij dit via de recreatieschappen. In dit beleid zitten geen nieuwe accenten ten opzichte van vorig jaar;
- als gevolg van motie 126, aangenomen door Provinciale Staten in november 2017, is het jaar 2018 een ‘verkenningsjaar’, waarin wij over deze motie overleggen met de terreinbeherende organisaties, de agrarische collectieven en LTO-Noord. De gesprekken, onder leiding van mr. F.W.R. Evers, zijn nog gaande. Onze portefeuillehouder heeft uw Statencommissie hierover geïnformeerd en zal dit blijven doen.

3. Financiering

Hoofdstuk 6 van het PNO heeft betrekking op de financiën. Korte tijdshalve wordt hier verwezen naar de inhoud van dit hoofdstuk. De financiën van het PNO bewegen zich binnen de kaders van de provinciale begroting voor 2019 en daarna. Binnen het groene domein worden investeringsprojecten (zoals verwerving en inrichting van NNN en kwaliteitsimpulsen in bestaande natuurgebieden, zoals de Natura2000-gebieden) voornamelijk gefinancierd uit de Reserve Groen, de Reserve Groene Uitweg en de Reserve Oostelijke Vechtplassen. De Reserve Groen wordt jaarlijks gevuld met middelen uit het provinciefonds en met middelen die worden gegenereerd met de verkoop van provinciale gronden die wij bij de decentralisatie van het natuurbeleid van het Rijk hebben overgenomen. De structurele beheerlasten worden gefinancierd uit de begrotingspost natuur- en landschapsbeheer en de begrotingspost recreatieschappen.

Mede als gevolg van de extra storting in de Reserve Groen, waartoe uw Staten hebben besloten bij de behandeling van de Kaderbrief 2019, biedt deze reserve voorlopig voldoende ruimte om de

ambities van het PNO te kunnen realiseren. In paragraaf 6.3 van het PNO staat een prognose van de uitputting van de Reserve Groen.

4. Participatie van belanghebbenden

Bij de totstandkoming van dit PNO hebben wij nauw samengewerkt met onze partners in het veld. Al bij het opstellen van de conceptteksten is zoveel mogelijk rekening gehouden met de belangen en wensen van onze partners. Het concept van het PNO is aan alle Noord-Hollandse gemeenten, waterschappen, beheerders van (agrarische) natuurgebieden en recreatiegebieden en een groot aantal belangenorganisaties gezonden, met het verzoek om een reactie. Deze reacties, die zonder uitzondering positief waren over de ambitie en de leesbaarheid van het PNO, hebben in sommige gevallen nog tot aanpassing van de teksten geleid.

Het Natuurbeheerplan, dat nu ook in het PNO is geïntegreerd, kent bovendien een formeel participatietraject. Op de voorbereiding van een besluit tot vaststelling of wijziging van een Natuurbeheerplan is de algemene uniforme voorbereidingsprocedure (afdeling 3.4 Algemene wet bestuursrecht) van toepassing. Op grond van deze procedure had een ieder de mogelijkheid om in de periode van 19 april 2018 tot en met 30 mei 2018 schriftelijk of mondeling een zienswijze in te dienen op het ontwerp-Natuurbeheerplan. De ingediende zienswijzen zijn in een nota van beantwoording (**bijgevoegd**) voorzien van een reactie van Gedeputeerde Staten en kunnen door uw Staten worden betrokken bij uw besluitvorming. Belanghebbenden hebben de mogelijkheid om beroep in te stellen bij de rechtbank te Haarlem.

Wij danken alle partners voor hun inbreng, die de kwaliteit van het PNO verder heeft vergroot.

Na besluitvorming door uw Staten zal het Programma Natuurontwikkeling 2019-2023, tezamen met de Nota van Beantwoording Natuurbeheerplan 2019, aan onze partners in het veld en indieners van zienswijzen worden gestuurd. Tevens zal het PNO via de provinciale website beschikbaar worden gesteld.

5. Voorstel

Wij stellen u voor te besluiten overeenkomstig het bijgaande ontwerpbesluit.

Gedeputeerde Staten van Noord-Holland,

dhr. J.W. Remkes, voorzitter

mw. mr. R.M. Bergkamp, provinciesecretaris

Ontwerpbesluit

Nr. 1098362

Provinciale Staten van Noord-Holland;

gelezen de voordracht van Gedeputeerde Staten van 18 september 2018;

gelet op het belang om de biodiversiteit en de recreatieve beleving van de Noord-Hollandse landschappen en natuurgebieden te bevorderen;

besluiten:

1. Het Programma Natuurontwikkeling 2019-2023, waarin opgenomen het Natuurbeheerplan 2019, vast te stellen.
2. Het beleidskader groen grondbeleid, vastgesteld door Provinciale Staten op 16 december 2013, in te trekken.

Haarlem,

Provinciale Staten voornoemd,

, voorzitter

, statengriffier